

Przewodnik po Eucharystii

Część II - Odkryj Eucharystię krok po kroku

W kolejnych odcinkach naszego cyklu pragniemy wspólnie odkrywać znaczenie poszczególnych elementów Eucharystii. Rozważymy, co oznaczają teksty i obrzędy Mszy św. i jaki jest ich sens oraz symbolika. Jednocześnie pamiętajmy, że Eucharystia jest tajemnicą Boga. To On ją określa i definiuje. To Jego inicjatywa, Jego działanie.

Msza święta jest obrzędem. Potrzeba nam odpowiedniego nastawienia do obrzędu, głębszego rozumienia treści, które są wypowiedziane i wykonywane w danym momencie Mszy św.

Zanim zaczniemy mówić o samej Mszy św., przyjrzyjmy się jej strukturze.

Odcinek 8: STRUKTURA MSZY ŚWIĘTEJ

„Eucharystia to wielka tajemnica! Tajemnica, którą trzeba przede wszystkim dobrze celebrować. Trzeba, aby Msza św. zajmowała centralne miejsce w życiu chrześcijan i aby każda wspólnota dokładała wszelkich starań dla jej uroczystego celebrowania, zgodnie z ustalonymi normami, z udziałem ludu, korzystając z pomocy różnych osób wypełniających zadania dla nich przewidziane, i z poważną troską o zachowanie sakralnego charakteru, którym powinien odznaczać się śpiew i muzyka liturgiczna.”

/bł. Jan Paweł II, List apostolski „*Mane Nobiscum Domine*”, 17/

Te słowa są dla nas wszystkich zachętą do poznawania liturgii oraz świadomego, czynnego i pełnego w niej uczestnictwa, do prawdziwego spotkania z Chrystusem.

Celebracja Eucharystii ma swoją ściśle określoną strukturę. Tworzą ją jakby dwie części, mianowicie liturgia słowa i liturgia eucharystyczna, które tak ściśle łączą się ze sobą, że stanowią jeden akt kultu. Na Mszy św. zostaje bowiem zastawiony zarówno stół słowa, jak i stół Chrystusowego Ciała, z których czerpiemy naukę i pokarm. W obu tych częściach celebruje się jedno i to samo misterium paschalne Jezusa Chrystusa. Ponadto do struktury Mszy św. należą obrzędy, które rozpoczynają i kończą celebrację. Nazywamy je obrzędami wstępnymi i obrzędami zakończenia. Porządek Mszy św. wygląda następująco:

Obrzędy wstępne:

- Procesja wejścia, której towarzyszy śpiew
- Oddanie czci ołtarzowi (skłon przed ołtarzem i ucałowanie ołtarza)
- Znak krzyża świętego
- Pozdrowienie wiernych (np. „Pan z wami”)
- Słowo wprowadzenia (dowolne)
- Akt pokuty (spowiedź powszechna)
- Wezwanie: „Panie zmiłuj się nad nami” (*Kyrie eleison*) - o ile nie zachodziło w akcie pokuty
- Hymn: „Chwała na wysokości Bogu!” (*Gloria in excelsis Deo*) - w święta i uroczystości
- Modlitwa dnia (oracja, kolekta) poprzedzona wezwaniem: „Módlmy się” oraz chwilą ciszy

Obrzędy wstępne mają wprowadzić nas, uczestników liturgii, w Tajemnicę, której za chwilę będziemy świadkami. W obrzędach wstępnych główny akcent spoczywa na naszym uczestnictwie: świadomym, czynnym i pełnym.

Na obrzędy wstępne składają się te wszystkie elementy, które otwierają nasze zgromadzenie i przygotowują nas do słuchania słowa Bożego oraz do składania eucharystycznej Ofiary.

Dobre wykonanie wszystkich elementów obrzędów wstępnych wytwarza odpowiednią atmosferę, pomaga każdemu z nas odkryć właściwe dla siebie miejsce w zgromadzeniu i pozwala przyjąć stosowną postawę w rozpoczętej celebracji, by jak najlepiej ją przeżyć i jak najlepiej z niej skorzystać. Staranne wykonanie obrzędów wstępnych stanowi też okazję, by wyrazić radość ze zgromadzenia się.

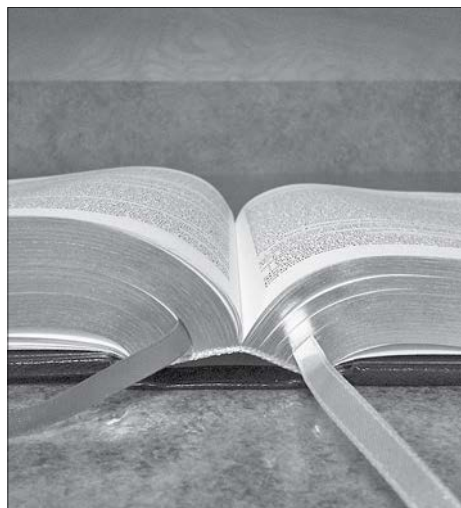
Liturgia Słowa Bożego:

- Pierwsze czytanie
- Psalm
- Drugie czytanie – w święta i uroczystości
- Śpiew przed Ewangelią (Alleluja)
- Proklamacja i ucałowanie Ewangelii
- Homilia (kazanie)
- Wyznanie wiary: „Wierzę w Boga” (Credo) – w uroczystości
- Modlitwa wiernych (powszechna)

Liturgia słowa to czas na proklamowanie i słuchanie słowa Bożego. Składa się ona z czytania fragmentu Pisma Świętego, wyznaczonego na dany dzień, i śpiewu odpowiadającego temu tekstowi psalmu responsoryjnego oraz z proklamacji fragmentu Ewangelii.

W niedziele i w uroczystości wygłasza się również czytanie ze Starego Testamentu (w okresie wielkanocnym z Dziejów Apostolskich). Po nim śpiewa się psalm, następnie czyta się fragment z Nowego Testamentu (poza Ewangelią), po czym wykonywana jest aklamacja Alleluja (w Wielkim Poście inna, np. Chwała Tobie, Królu wieków) i proklamuje się Ewangelię. Po niej następuje homilia i chwila ciszy, by usłyszane słowo mogło zostać przyjęte. Potem – w niedziele i uroczystości – całe nasze zgromadzenie składa wyznanie wiary.

Liturgia słowa kończy się modlitwą wiernych.

Liturgia Eucharystyczna:

- Przygotowanie darów ofiarnych:

- Ofiarowanie darów (mogą być przyniesione w procesji), śpiew towarzyszący
- Obmycie rąk (lavabo)
- Modlitwa nad darami: „Módlcie się, aby moją i waszą ofiarę przyjął Bóg Ojciec Wszechmogący”
- „Niech Pan przyjmie ofiarę...”

- Wielka modlitwa eucharystyczna:

- „W górę serca” (prefacja – początek modlitwy eucharystycznej)
- „Święty, Święty, Święty” (*Sanctus*)
- „Uświęć te dary mocą Twojego Ducha, aby stały się dla nas Ciałem i Krwią naszego Pana Jezusa Chrystusa” – prośba o zadziałanie Ducha Świętego (epikleza konsekracyjna)
- Narracja, czyli opowiadanie o ustanowieniu Eucharystii
- Konsekracja (przeistoczenie, przemiana chleba i wina w Ciało i Krew Chrystusa) i ukazanie Świętych Postaci – zwane Podniesieniem
- Odpowiedź na wezwanie: „Tajemnica wiary” (4 różne do wyboru)
- „Wspominając...” – wspomnianie i uobecnianie wydarzeń, które przyniosły nam zbawienie (anamneza)
- „Wejrzyj, prosimy na dar Twojego Kościoła i przyjmij Ofiarę, przez którą nas pojednałeś ze sobą” – złożenie ofiary (modlitwa ofiarnicza, ofiarowanie)
- „Pokornie błagamy, aby Duch Święty zjednoczył nas wszystkich, przyjmujących Ciało i Krew Chrystusa” (epikleza komunijna)
- Modlitwy wstawiennicze (za Kościół: za papieża, biskupów, kapłanów i za wszystkich jego członków żywych i umarłych)
- „Z Najświętszą Bogurodzicą Dziewicą Maryją”
- „Ze wszystkimi świętymi, którzy w ciągu wieków podobali się Tobie”
- „Pamiętaj, Boże, o Twoim Kościele na całej ziemi”
- „Pamiętaj także o naszych zmarłych...”
- „Przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie...” (doksologia, akt oddania czci Bogu)
- AMEN – „podpis i pieczęć” wszystkich zebranych pod tym aktem uwielbienia Boga.

- Obrzędy komunijne:

- „Nazywamy się dziećmi Bożymi...” (wprowadzenie do Modlitwy Pańskiej)
- „Ojczy nasz” (Modlitwa Pańska)
- „Wybaw nas, Panie, od zła wszelkiego i obdarz nasze czasy pokojem” (modlitwa zwana embolizmem)
- „Bo Twoje jest Królestwo i potęga, i chwała na wieki” – odpowiedź wiernych
- Modlitwa o pokój: „[...] Pokój wam zostawię [...] napełnij go pokojem i doprowadź do pełnej jedności”
- „Pokój Pański niech zawsze będzie z wami. [...] Przekażcie sobie znak pokoju”
- Łamanie chleba i zmieszanie postaci; towarzyszy temu śpiew: „Baranku Boży...”
- „Oto Baranek Boży...” – ukazanie postaci
- „Panie, nie jestem godzien...” – modlitwa przed przystąpieniem do Komunii św.
- Komunia kapłana i wiernych, z towarzyszącym śpiewem
- Uwielbienie (modlitwa w ciszy)
- Modlitwa po Komunii

Liturgia Eucharystyczna jest drugą zasadniczą częścią Mszy św. Rozpoczyna się obrzędem przygotowania darów ofiarnych, a kończy liturgią ucztę ofiarnej, czyli Komunią, której ostatni element stanowi modlitwa po Komunii.

Pojawiają się tu dwa terminy: Eucharystia (czyli dziękczynienie) i ofiara, które wyrażają najgłębszy sens tego, czego dokonał Pan Jezus na krzyżu, a co dokonuje się w każdej Mszy św., czyli bezkrwawej Ofierze Pana Jezusa.

Modlitwa eucharystyczna to modlitwa dziękczynienia i uświęcenia, która wyznacza ośrodek i szczyt całej celebracji. Kapłan wzywa nas, abyśmy wnieśli serca do Pana, oraz jednoczy nas z sobą w modlitwie i dziękczynieniu, jakie w imieniu całej naszej wspólnoty zanoszą do Ojca przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym. Znaczenie tej modlitwy polega na tym, abyśmy, jako zgromadzenie wiernych, zjednoczyli się z Chrystusem w głoszeniu wielkich dzieł Bożych i w składaniu Ofiary. Modlitwa eucharystyczna domaga się, abyśmy wszyscy wsłuchiwali się w nią w pełnym czci skupieniu.

Obrzędy zakończenia:

- Ogłoszenia duszpasterskie
- „Pan z Wami” (pозdrowienie wiernych)
- „Niech Was błogosławi Bóg Wszechmogący” (błogosławieństwo)
- „Idźcie w pokoju Chrystusa” (rozestanie)
- Oddanie czci ołtarzowi (kapłan całuje ołtarz)
- Śpiew na zakończenie liturgii

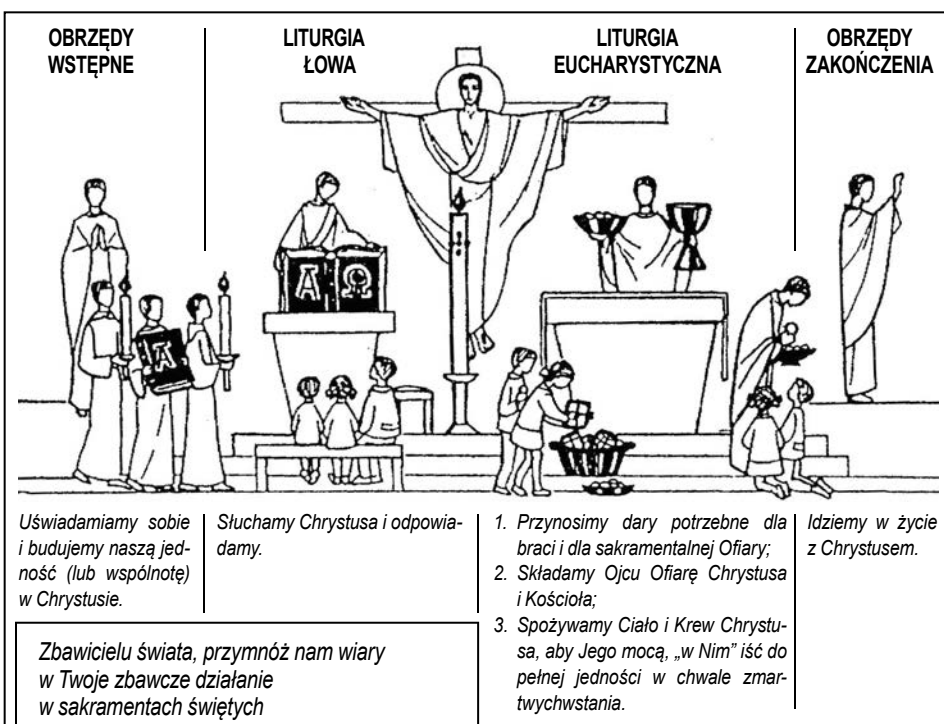
Cel i główną myśl obrzędów zakończenia można zawrzeć w następujących słowach: zamknijcie celebracji, owocne uczestnictwo i misja.

Obrzędy zakończenia są pewnego rodzaju klamrą, która spina i kończy celebrację. Eucharystia nie może się kończyć nagle, razem z przyjęciem Komunii Świętej. Wówczas jej zakończenie byłoby pozostawione indywidualnemu odczuciu każdego z jej uczestników. Na sam koniec zagubiony zostałby wspólnotowy wymiar liturgii.

W obrzędach zakończenia widzimy szczególną zachętę, by nasze uczestnictwo było jak najbardziej owocne. Już niedługo każdy z nas opuści świątynię, pójdziemy do swych domów, środowisk, by tam świadczyć o Chrystusie. By Tego, który mówił do nas i karmił nas swym Ciałem, zanieść wszędzie tam, gdzie sami się znajdziemy.

Obrzędy zakończenia są również pewnego rodzaju posłaniem, wręczeniem misji, zobowiązaniem do dawania świadectwa. Do tego zaś ma nas umacniać Boże błogosławieństwo, które otrzymujemy, oraz końcowe słowa Eucharystii: „Idźcie!”. Idźcie, by świadczyć; idźcie, by nieść Chrystusa; idźcie, by dzielić się Jego pokojem, który otrzymaliście. **Nasza misja jest kochać – tego uczy nas życie Jezusa, a szczególnie ofiara Jego Eucharystii.**

„Nie mów nigdy, że Msza św. się skończyła, ponieważ Msza rozpoczyna się w chwili, gdy powracamy do codziennego życia. Eucharystia jest nierozłącznie związana z umywaniem nóg. Po wyjściu ze zgromadzenia eucharystycznego trzeba rozpocząć dawanie świadectwa, rozpoznawać twarz Chrystusa w braciach na drodze do Emaus, nad brzegiem morza przy pracy. Eucharystia uzdalnia do nowej optyki, daje zdolność innego widzenia świata i codzienności, uzdalnia ochrzczonych do przekształcania wydarzeń w zwycięstwo miłości na wzór Jezusa, który wiedząc, że będzie zdradzony, wydany, po trzykroć przez Piotra wyparty, rozpoczyna te wydarzenia darem z samego siebie na Ostatniej Wieczerzy, przemienia je w zwycięstwo miłości. Eucharystia włącza uczestników w ten niezmierny dynamizm miłości Boga, który poszerza horyzonty naszego życia. W dynamizm Boga, który nie tylko jest autorem projektów, ale i głównym ich budowniczym.” /ks. Bogusław Naldowski, „Gesty i słowa w Eucharystii”/

Uświadamiamy sobie i budujemy naszą jedność (lub wspólnotę) w Chrystusie.

Śluchamy Chrystusa i odpowiadamy.

1. Przynosimy dary potrzebne dla braci i dla sakramentalnej Ofiary;
2. Składamy Ojcu Ofiarę Chrystusa i Kościoła;
3. Spożywamy Ciało i Krew Chrystusa, aby Jego mocą, „w Nim” iść do pełnej jedności w chwale zmartwychwstania.

Idziemy w życie z Chrystusem.

Zbawicielu świata, przymnóż nam wiary w Twoje zbawcze działanie w sakramentach świętych i Twoją obecność pośród nas w znaku chleba. Niech nasza wiara objawi się w chętnym przychodzeniu na spotkanie z Tobą i pełnym zaangażowaniu w przeżywanie sakramentów, szczególnie Eucharystii.
Panie, przymnóż nam wiary.

Ania i Zbyszek Kozikowscy
Konsultacja:
ks. dr Waldemar R. Macko

CUDA EUCHARYSTYCZNE

Cud w Faverney

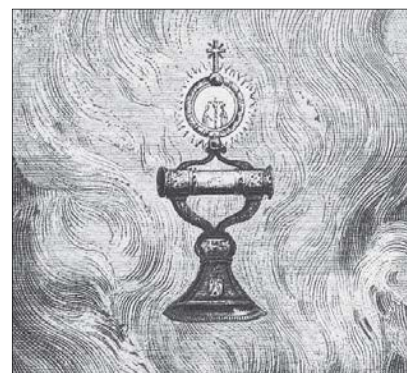
– rancja, 1608 r.

Pod koniec maja 1608 r., w Faverney, w środkowo-wschodniej Francji, tysiące ludzi było świadkami, jak monstrancja z konsekrowaną Hostią przez 33 godziny unosiła się w powietrzu.

W nocy z 25 na 26 maja 1608 r., w opactwie benedyktynów w Faverney, spłonął w pożarze drewniany ołtarzyk, na którym – na czas triduum eucharystycznego – wystawiono monstrancję z Najświętszym Sakramentem. Rano ze zdumieniem stwierdzono, że w miejscu, gdzie ołtarzyk zamienił się w popiół, dwa żyrandole po obu jego stronach stopiły się od żaru, a „nietknięta zniszczeniem” monstrancja zawisła w powietrzu ponad spalonymi szczątkami ołtarzyka. Dwie Hostie umieszczone w monstrancji pozostały nietknięte, nosząc jedynie niewielki ślad od wysokiej temperatury. Przez 33 godziny świadkami tego wydarzenia było kilka tysięcy ludzi. Wielu uknęło, adorując Najświętszy Sakrament, a niedowiarzom podchodzili, by przekonać się z bliska, że był to prawdziwy cud. Przez cały dzień i noc wierni mogli swobodnie zbliżyć się do cudownej Eucharystii.

Monstrancja stopniowo opadała, aż w końcu stanęła na korporale, który tam położono. Nastąpiło to w chwili, gdy celebrujący przy głównym ołtarzu Mszę św. ksiądz odkładał Hostię po konsekracji.

Z polecenia arcybiskupa Besançon przeprowadzono w tej sprawie kanoniczne dochodzenie. Zakończono je po przesłuchaniu 54 świadków, których zeznania były zgodne. Wszyscy potwierdzili, że żadna siła, sposób czy metoda nie wpływały na monstrancję, która unosiła się swą własną mocą.

Cud w Faverney
XIX - wieczna rycina francuska

W czasie cudu eucharystycznego w monstrancji znajdowały się dwie Hostie. Jedną z nich, brązowy krążek o średnicy 41 mm, przechowywana jest do dziś w Faverney i wystawiana do adoracji w drugi dzień święta Zesłania Ducha Świętego. W 1725 i 1753 r., w czasie pożarów, pobłogosławiono nią miasteczko i ogień przestał się rozprzestrzeniać. W czasie rewolucji francuskiej opactwo zostało skonfiskowane przez państwo i mer Faverney postanowił zniszczyć Hostię. Ukryła ją jednak jego żona. W 300. rocznicę cudu odbył się w Faverney kongres eucharystyczny z udziałem 20 tys. wiernych.

Druga Hostia – 18 grudnia 1608 r. – została przekazana do Dole, ówczesnej stolicy regionu Franche Comté. Podczas rewolucji została skradziona. Mimo to w Dole odbywa się co roku wielka procesja eucharystyczna z Hostią wypożyczoną z Faverney. Jednej z takich procesji przewodniczył nuncjusz apostolski we Francji, abp Angelo Giuseppe Roncalli, późniejszy papież Jan XXIII.

Skutki tego cudu eucharystycznego okazały się dla regionu bardzo znaczące. W niemal wszystkich parafiach powstały Bractwa Najświętszego Sakramentu, zwiększyło się uczestnictwo wiernych w Mszach św. w dni powszednie, częściej też przystępowali oni do Komunii św. i korzystali z wieczystej adoracji Najświętszego Sakramentu.

Opracowali: **A. i Z. Kozikowscy**

Modlitwa serca

Za rodziny

Najświętsza Rodzino,
błogosław i strzeż
wszystkie rodziny świata.
Zachowaj je złączone
nierozzerwalnym węzłem miłości,
wierne otrzymanym łaskom
i obowiązkom swego powołania.
Spraw, aby żyły według prawa
i przykazań Bożych,
by ich życie było odbiciem
Twojego życia na ziemi
i pozwoliło im kiedyś cieszyć się
Twoim szczęściem w niebie.
Amen.

Jezu, Maryjo, Józefie święty
– piekujcie się nami!

ŚWIADECTWO Bądźcie wdzięczni

**Kiedyś spotkałam niezwykle czło-
wieka, który miał tak rozświetloną
twarz, że jaśniała wśród pozostałych
jak słońce wśród chmur. Z twarzy tej
promieniowała niewysłowna radość.
Nigdy jeszcze nie widziałam takiej ra-
dości. A przecież ten człowiek stał
sobie skromnie w głębi pokoju, pod
ścianą, i nic w jego wyglądzie nie wy-
różniało go z grupy.**

Podeszłam w stronę tego „jaśniejącego
słońca”. Był to kapłan, który przyjechał
z Włoch, bardzo niskiego wzrostu i tak
stareńki, że wydawał się postacią z ubie-
głego stulecia. Mimo podeszłego wieku
miał spojrzenie tak niewinne, jak dziecko.

– jczy, proszę mi wybaczyć to niedy-
skretne pytanie, ale chciałabym wiedzieć,
skąd w ojcu jest taka radość? Ojciec musi
mieć jakąś tajemnicę?

– araz to pani wytłumaczę. Mam 95 lat.
Kiedy miałem 5 lat, ze smutkiem zauważy-
łem, że ludzie z byle powodu skarżą się,
i to mnie zszokowało. Czułem, że Jezus
tak się tym martwi, że zawarłem z Nim
kontrakt. Obiecałem, że przez pierwsze
100 lat życia nie będę się skarżył, prze-
ciwnie, że będę Mu dziękował za wszystko
– a rzeczy dobre i za przykre, i że zawsze
będę czcił dar życia. I muszę powiedzieć,
że dotrzymałem tej obietnicy.

– ie do wiary, ale jeżeli ma już ojciec
95 lat, to znaczy, że kontrakt ojca niedłu-
go wygaśnie – powiedziałam do niego
z uśmiechem.

– yślałem o tym któregoś dnia i po-
wiedziałem wtedy Jezusowi, że jestem
gotowy podpisać z nim kontrakt na na-
stępne 100 lat, ponieważ przez wszyst-
kie te lata, przez które wielbiłem życie,
zło nie mogło mnie dotknąć i uniknąłem
demonów. Zło ma bardzo łatwy dostęp
do ludzi smutnych, zgorzkniałych, zanu-
rzonych w rozterkach. Radość i dziękczy-
nienie, które składamy Bogu, są potężną
obroną przed złem.

Panie Jezu,
poślij nam swego Ducha Świętego,
Abyśmy doświadczyli miłości,
Abyśmy coraz bardziej kochali,
Abyśmy byli radośni
I abyśmy byli wdzięczni.
Amen.